

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/6/2021
Identifikačné číslo spisu:	2115222183
Dátum vydania rozhodnutia:	30.08.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:2115222183.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Aleny Adamcovej a JUDr. Jany Haluškovcej, v spore žalobkyne MILS, s.r.o., so sídlom v Trnave, Hospodárska 55, IČO: 36 743 275, proti žalovanému D. A., bývajúcemu v K., R. L. XX, zastúpenému JUDr. Dušanom Slaninom, advokátom v Trnave, Horné bašty 8943/25, o zaplatenie 2.550,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 10C/408/2015, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 18. marca 2020 sp. zn. 24Co/108/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanému priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. októbra 2018 č. k. 10C/408/2015-673 žalobu zamietol (výrok I.) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (výrok II.). Na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť jej sumu 850,- eur spolu s príslušenstvom a nahradiť jej trovy konania. Podstatou žaloby bolo tvrdenie, že žalovaný prenajal spoločné nehnuteľnosti tretej osobe a zároveň jej v nich umožnil zriadenie prevádzkarní v rozsahu živnostenského oprávnenia. Žalovaný o prenajatí spoločných nehnuteľností žalobkyňu neinformoval, nevyžiadal si jej stanovisko, konal bez jej súhlasu, čím ju vylúčil z rozhodovania o spoločnej veci a výnos zo spoločnej veci (sumu dohodnutého nájmu) si prisvojil v celku. Uznesením č. k. 10C/408/2015-457 zo 6. apríla 2018 a uznesením č. k. 10C/408/2015-540 z 25. mája 2018 súd prvej inštancie spojil na spoločné konanie spory vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 10C/352/2015 a sp. zn. 10C/536/2015, nakoľko išlo o spory medzi totožnými stranami z totožného skutkového základu. Predmetom sporu sa stalo zaplatenie istiny vo výške 2.550,- eur spolu s príslušenstvom. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žaloba nie je dôvodná, keď žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno v povinnosti preukázania aktívnej vecnej legitímácie. Žalobkyňa a aj svedok F. Z., Q.. uviedli, že znalecký

posudok v čase uzavretia kúpnej zmluvy z 9. septembra 2009 nebol vyhotovený, hoci táto povinnosť vyplývala z ustanovení vtedy platného a účinného znenia Obchodného zákonníka. Žalobkyňa v konaní nepreukázala, že by opakovane (teda bežne či štandardne) nadobúdala nehnuteľnosti obdobnej hodnoty (podľa znaleckého posudku č. 44/2016 v hodnote 257.000,- eur) v rámci ňou vyvíjaných podnikateľských aktivít. Súd prvej inštancie nemal preukázané, že by žalobkyňa vyvíjala podnikateľské aktivity v rámci realitnej činnosti, čo tvrdila v replike a na pojednávaníach 7. februára 2018 a 6. apríla 2018 s tým, že sa zaujíma o vývin realitného trhu, čo preukazovala predkladanými číslami Realitného a dražobného magazínu spoločnosti DUPOS za obdobie rokov 2015 - 2018, ktorý vychádza bezplatne v dvojtyždňových intervaloch a je voľne dostupný v označených lokalitách v Trnave. Vykonané dôkazy nepreukázali podnikateľskú činnosť žalobkyne, ktorá by zodpovedala predmetom činnosti žalobkyne vyplývajúcich z výpisu z obchodného registra. Súd prvej inštancie ďalej dôvodil, že základné imanie žalobkyne bolo vo výške 6.640,- eur a kúpna cena za spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach predstavovala 94.000,- eur, t. j. viac ako 14-násobok hodnoty základného imania. Mal za to, že sú splnené všetky podmienky na aplikáciu § 59a ods. 1 až 5 Obchodného zákonníka, účinných v čase uzatvorenia kúpnej zmluvy, ktoré majú kogentný charakter a ich aplikáciu nemožno vylúčiť. Nakoľko išlo o porušenie kogentných ustanovení, ktoré nemožno dodatočne konvalidovať znaleckým posudkom doloženým do Zbierky listín Obchodného registra 29. decembra 2017, podľa súdu prvej inštancie nedošlo k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam na kupujúcu žalobkyňu, ktorá tak nie je ich podielovým spoluvlastníkom a ani legitimovaná na domáhanie sa nárokov podielového spoluvlastníka. Súd prvej inštancie zamietol návrh žalobkyne na výsluch svedkyne D. B. Z., druhej konateľky žalobkyne, nakoľko štatutárny orgán žalobkyne nemá procesné postavenie svedka v konaní, ale má právo vypovedať ako strana sporu. Návrh žalobkyne na výsluch D. A. zamietol preto, že jej výsluch neprispieje k náležitému objasneniu skutkového stavu veci, nakoľko predmetom sporu je uplatnenie si nároku na vydanie obohatenia sa žalovaného z nadužívania spoločnej nehnuteľnosti za obdobie júl a september 2012 a júl, august, november, december 2013, t. j. v čase, kedy menovaná nebola podielovým spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 18. marca 2020 sp. zn. 24Co/108/2019 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I.) a žalovanému priznal voči žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (výrok II.). Po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie nie je opodstatnené, pretože rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP). Súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci, vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, vykonal všetky relevantné dôkazy navrhnuté stranami, výsledky dokazovania dôkladne a správne vyhodnotil (§ 191 ods. 1 CSP), pričom dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Odvolací súd s poukazom na § 387 ods. 2 CSP odkázal na presvedčivé odôvodnenie preskúmaného rozsudku, ktoré obsahuje náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody. Uviedol, že vecná legitímácia nie je podmienkou konania, ako nesprávne tvrdí žalobkyňa. Zistil, že počas konania neboli zistené nedostatky podmienok konania, a preto nie je daný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. a) CSP. Vo vzťahu k námietke žalobkyne, že súd nerešpektoval právoplatné rozhodnutie iného orgánu štátnej správy, ktorý má oprávnenie rozhodnúť o právoplatnosti a účinnosti kúpnej zmluvy uviedol, že súd nebol povinný rešpektovať rozhodnutie katastrálneho orgánu, nakoľko bol oprávnený vytvoriť si o tejto otázke vlastný záver. Rozhodnutie katastrálneho úradu o povolení vkladu nie je rozhodnutím, ktorým by bol súd viazaný čo do posúdenia otázky platnosti a účinnosti zmluvy. Do právomoci súdov patrí posudzovanie občianskoprávných otázok platnosti a účinnosti právnych úkonov. Pokiaľ príslušná správa katastra nezistila v posudzovanej veci nedostatok účinnosti zmluvy, nie je tým súd viazaný. Žalobkyňa ďalej uviedla, že jej bol doručený právny názor správcu dane z nehnuteľnosti - Mesta Trnava, z ktorého vyplýva jej postavenie ako vlastníka predmetných nehnuteľností. V konaní však žiadne rozhodnutie Mesta Trnava nedoložila, odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. e) v spojení s § 365 ods. 1 písm. d) CSP tak nebol naplnený. Odvolací súd poukázal na to, že žalobkyňa v odvolacom konaní neuviedla žiadne nové skutočnosti alebo dôkazy, ktoré objektívne nemohla uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie a ktoré by spĺňali procesné podmienky uvedené v § 366 CSP. K námietke nevykonania dôkazov navrhnutých žalobkyňou odvolací súd poukázal na bod 28. odôvodnenia rozsudku

súdu prvej inštancie, ktorý k návrhu na výsluch druhej konateľky žalobkyne D.. B. Z. uviedol, že bolo právom konateľky vyjadriť sa ako strana sporu a k návrhu na výsluch D. A. uviedol, že výsluch nepovažoval za účelný, nakoľko navrhnutá svedkyňa nebola v rozhodnom čase podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľnosti, vo vzťahu ku ktorej nadužívaniu si žalobkyňa uplatňuje vydanie bezdôvodného obohatenia. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobkyňa nepreukázala, že by pri nadobudnutí podielového spoluvlastníctva vykonávala akúkoľvek podnikateľskú činnosť, teda že išlo o bežný obchodný styk. Zdôraznil, že žaloba nebola opodstatnená pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie. Odvolacia námietka žalobkyne o nesprávnom zistení skutkového stavu súdom prvej inštancie tak bola nenáležitá. Žalobkyňa tiež namietala, že súd nesprávne aplikoval právo Európskej únie, keď § 59a Obchodného zákonníka predstavuje recepčné ustanovenia Kapitálovej smernice, ktoré nemožno aplikovať bez prihliadnutia na úmysly zákonodarcu vyjadrené v príslušnej dôvodovej správe zákona. Neuvedla však, v čom výklad súdu prvej inštancie odporuje účelu smernice. Podľa odvolacieho súdu aj cieľom smernice má byť postihovanie situácií, ktoré dopadajú na § 59a ods. 1 a 3 Obchodného zákonníka a ochrana pred nadobudnutím majetku bez splnenia zákonných podmienok. Účelom § 59a Obchodného zákonníka je možnosť kontroly, ktorá spočíva v tom, že mal vyhotovený znalecký posudok, ktorý spolu so zmluvou mal byť uložený do Zbierky listín Obchodného registra, čo sa nestalo. Vzhľadom na výsledky vykonaného dokazovania skonštatoval správnosť záveru súdu prvej inštancie o nedostatku vecnej legitímácie na strane žalobkyne, ktorá nie je podielovým spoluvlastníkom dotknutých nehnuteľností. Ďalšie odvolacie argumenty žalobkyne považoval odvolací súd pre rozhodnutie vo veci samej za irelevantné, bez potreby sa s nimi osobitne vysporiadať. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. a), d), e) a f) CSP. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 420 písm. a) CSP namietala, že súd v zodpovedaní prejudiciálnej otázky, aplikujúc § 59a ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, rozhodoval o veci, ktorá je zverená príslušným správny orgánom - katastrálnym úradom, ktoré majú zo zákona povinnosť posudzovať splnenie všetkých zákonných podmienok pre platnosť a účinnosť právnych úkonov v oblasti prevodu a prechodu nehnuteľností. Na margo tvrdenej vady podľa § 420 písm. d) CSP uviedla, že súd sa zaoberal prejudiciálnou otázkou vo veci, ktorá už prv bola právoplatne rozhodnutá v konaniach v tej istej veci, a to v konaní o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 8C/108/2010-154 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 9Co/66/2011-194 a ďalej rozhodnutiami v konaní sp. zn. 37C/100/2012 o vyslovenie absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy pred Okresným súdom Trnava i Krajským súdom v Trnave. Uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP odôvodnila poukazom na nesprávne obsadený súd, keď vada konania spočíva v zložení senátu, a to z predsedníčky senátu JUDr. Andrei Dudášovej a sudkyň JUDr. Magdalény Krajčovičovej a JUDr. Ľuboslavy Vankovej. Argumentovala, že sudkyňa JUDr. Ľuboslava Vanková bola zákonnou sudkyňou na súde prvej inštancie v spore dovolateľky proti žalovanému o zaplatenie 850,- eur vedenom pod sp. zn. 10C/28/2016, ktorý sa týkal zaplatenia odplaty pre žalobkyňu za nadužívanie spoločnej veci nad rámec spoluvlastníckeho podielu žalovaným. Dôvodila, že v oboch konaniach je zhodný predmet konania, strany i uplatňované nároky, pričom následkom týchto skutočností nastal nesúlad v procesnom postupe súdu pri aplikácii § 49 ods. 2 CSP. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP tvrdila, že postupom súdu - rozhodovaním o prejudiciálnej otázke spočívajúcej v spochybnení aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v konaní, nastalo porušenie základných právnych princípov, a to res iudicata a zároveň aj právnej istoty žalobkyne a jej očakávaní, že vo veci bude spravodlivo rozhodnuté. Dôvodila, že súdy od roku 2012 zastávali právny názor, že žalobkyňa je vlastníkom spoluvlastníckeho podielu na spoločnej veci, teda nositeľom aktívnej vecnej legitímácie na uplatňovanie si nárokov, ktoré jej v dôsledku zmeny právneho názoru v konaní sp. zn. 8C/152/2015 v decembri 2016 začali byť upierané na základe spochybnenia aktívnej vecnej legitímácie, napriek už právoplatným rozhodnutiam vydaným v konaniach sp. zn. 8C/108/2010, 37C/100/2011, 13C/195/2012. Nesprávny právny názor vyslovený v konaní sp. zn. 8C/152/2015 bol nekriticky preberaný do ďalších konaní, pričom za účelom zdôvodnenia zmeneného právneho názoru začala byť spochybňovaná i samotná podnikateľská činnosť žalobkyne. Záverom dodala, že v danej veci by prichádzali do úvahy aj dovolacie dôvody podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b)

CSP, ak by sa neuplatnil § 422 CSP. Podľa dovolateľky napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, konkrétne v aplikácii § 59a ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, ktoré nebolo v súlade s uplatňovaním práva Európskej únie, v dôsledku čoho predmetné ustanovenia Obchodného zákonníka boli následne upravené. S poukazom na predloženú dovoláciu argumentáciu navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp., aby tieto rozhodnutia zmenil tak, že žalobe vyhovie v plnom rozsahu. Zároveň navrhla odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia vo výroku II.

4. Žalovaný navrhol dovolanie odmietnuť alebo zamietnuť a uplatnil si náhradu trov dovolacieho konania. Podrobne sa vyjadril k jednotlivým dovolacím námietkam a rozsudky súdov nižších inštancií považoval za vecne správne a právne dostatočne odôvodnené.

5. Čo sa týka návrhu dovolateľky na odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia (vo výroku II.), dovolací súd nezistil splnenie predpokladov pre takéto rozhodnutie (§ 444 ods. 1 CSP) a v súlade s jeho ustálenou praxou o tom nevydal samostatné uznesenie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. b/ CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolateľka v prvom rade vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. a) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov.

10. Právomoc súdu je jednou z procesných podmienok, splnenie ktorej musí súd skúmať vždy ex offio. Všeobecne sa posudzuje ako oprávnenie určitého štátneho orgánu riešiť otázky, ktoré sú zákonom zverené do jeho kompetencie, pričom CSP vymedzuje právomoc súdov tak, že spory vyplývajúce z ohrozenia alebo porušenia subjektívnych práv prejednáva a rozhoduje nezávislý a nestranný súd, ak taká právomoc nie je zákonom zverená inému orgánu (čl. 1 CSP) a podľa § 3 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Iné spory a veci prejednávajú a rozhodujú súdy, len ak to ustanovuje zákon (§ 4 CSP). Civilná právomoc súdov Slovenskej republiky predstavuje teda sumár právnych záležitostí súkromnoprávneho charakteru (iného charakteru, len keď to zákon výslovne pripúšťa), ktoré súdy prejednávajú a rozhodujú v rámci svojej decíznej pôsobnosti, teda ako orgány ochrany práva, dotované výlučným a výnimočným a takmer bezvýnimočným oprávnením prejednávať a rozhodovať ich (Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 82). Z uvedeného teda vyplýva, že zákon neustanovuje úplne taxatívny výpočet právnych záležitostí, ktoré sa subsumujú pod pojem súkromnoprávne spory, resp. spory. Za súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci v zmysle § 1 ods. 2 Občianskeho zákonníka treba pokladať za spory vyplývajúce z majetkových vzťahov fyzických a právnických osôb, majetkových vzťahov medzi týmito osobami a štátom, ako aj zo vzťahov vyplývajúcich z práva na ochranu osôb, pokiaľ tieto občianskoprávne vzťahy neupravujú iné zákony. Vzhľadom na uvedené niet pochyb o tom, že predmetný spor vyplýva z majetkových vzťahov sporových strán a právomoc na jeho prejednanie a rozhodnutie je daná všeobecnému súdu.

11. Dovolateľka už v rámci odvolacieho konania namietala, že súd nerešpektoval a nevzal do úvahy právoplatné rozhodnutie iného orgánu štátnej správy - katastrálneho úradu, ktorý má oprávnenie rozhodnúť o právoplatnosti a účinnosti kúpnej zmluvy. Následne aj v podanom dovolaní tvrdí, že súd rozhodol o veci, ktorá je zverená príslušným správny orgánom. Odvolací súd v tejto súvislosti v napadnutom rozsudku poukázal na § 193 CSP upravujúci okruh rozhodnutí, ktorými je súd v konaní viazaný (rozhodnutie správneho orgánu medzi nimi nie je) a tiež na § 194 CSP, ktorý upravuje otázku prejudiciality. V kontexte uvedeného odvolací súd v bode 21. rozsudku správne skonštatoval, že súd nie je povinný rešpektovať rozhodnutie katastrálneho úradu, pretože je oprávnený vytvoriť si o tejto otázke vlastný záver. Rozhodnutie katastrálneho úradu o povolení vkladu nie je rozhodnutím, ktorým by bol súd viazaný čo do posúdenia otázky platnosti a účinnosti kúpnej zmluvy. V predmetnej veci súd rozhodoval o nároku dovolateľky na zaplatenie sumy 2.550,- eur s príslušenstvom, pričom za účelom posúdenia aktívnej vecnej legitímácie dovolateľky nevyhnutne riešil otázku, či je vôbec spoluvlastníčkou dotknutých nehnuteľností, ktoré mal žalovaný bez jej vedomia prenajať tretej osobe a ponechať si dohodnutú sumu nájomu iba pre seba. S poukazom na uvedené dôvody tak dovolací súd v predmetnej veci nemohol konštatovať existenciu vady zmätočnosti konania v zmysle § 420 písm. a) CSP.

12. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. d) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie. Argumentuje, že súd sa zaoberal prejudiciálnou otázkou, ktorá už bola právoplatne rozhodnutá v sporoch označených dovolateľkou.

13. Prekážka rozsúdenej veci - *res iudicata* (§ 230 CSP) patrí k procesným podmienkam konania a jej existencia v každom štádiu konania musí viesť k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, resp. vedie sa konanie a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného). Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie.

14. V § 194 CSP je upravená otázka prejudiciality, teda vzťahu dvoch rozhodnutí orgánov verejnej moci. V odseku 1 zákon upravuje situáciu, kedy ide o otázku, ktorej rozhodovanie patrí do právomoci iného orgánu verejnej moci. V tomto prípade súd zásadne môže takúto otázku posúdiť sám, ak o nej nebolo ešte rozhodnuté. Nesmie však o takejto otázke rozhodnúť vo výroku svojho rozhodnutia. V odseku 2 sa upravuje vzájomná podmienenosť rozhodnutí orgánov verejnej moci. Ak už bolo o takejto otázke rozhodnuté, súd na takéto rozhodnutie prihliadne, t. j. je ním viazaný; už ju nemôže posúdiť ako prejudiciálnu otázku inak, než o nej bolo rozhodnuté. Riešenie prejudiciálnej otázky súdom nemožno zamieňať alebo stotožňovať s prekážkou právoplatne rozhodnutej veci. Prejudiciálne posúdená otázka sa prejavuje iba v odôvodnení rozhodnutia, nemôže preto tvoriť prekážku právoplatne rozhodnutej veci.

15. V súvislosti s touto dovolacou námietkou dovolateľka poukazuje na rozsudok súdu prvej inštancie zo 16. decembra 2010 č. k. 8C/108/2010-154 v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu z 28. februára 2012 č. k. 9Co/66/2011-194, ktoré boli vydané v spore žalobcu D. A. (v prejednávanej spore vystupujúceho ako žalovaný) proti žalovaným 1/ F. Z., 2/ dovolateľke, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy. Žaloba bola právoplatne zamietnutá. Dovolateľka taktiež poukazuje na spor vedený na súde prvej inštancie pod sp. zn. 37C/100/2012, predmetom ktorého bolo určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, pričom toto konanie bolo zastavené pre prekážku veci rozhodnutej (*res iudicata*). Predmetom súdnej veci je však nárok dovolateľky na zaplatenie sumy 2.550,- eur s príslušenstvom, nie určenie neplatnosti právneho úkonu (kúpnej zmluvy). Ak aj súdy nižších inštancií posudzovali v konaní prejudiciálnu otázku, urobili tak v

súlade s § 194 CSP. Nie je tak dôvodná námietka dovolateľky, že v konaní došlo k vade vymedzenej v § 420 písm. d) CSP, nakoľko z obsahu predloženého spisu nevyplýva, že o žalobou uplatnenom nároku dovolateľky už bolo právoplatne rozhodnuté.

16. Dovolaťka ďalej vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. e) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

17. Dovolaťka námietka spočíva v tom, že odvolací súd rozhodol v nezákonnom zložení senátu, pretože členka odvolacieho senátu JUDr. Ľuboslava Vanková bola zákonnou sudkyňou v spore dovolateľky proti žalovanému o zaplatenie 850,- eur vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 10C/28/2016. Týmto postupom malo dôjsť k porušeniu § 49 ods. 2 CSP, podľa ktorého vylúčený je i sudca, ktorý prejednával a rozhodoval ten istý spor na súde inej inštancie. Dovolaťka súd vyhodnotil danú námietku ako neopodstatnenú. Z obsahu spisu vyplýva, že posudzovaný spor vedený na súde prvej inštancie pod sp. zn. 10C/408/2015 prejednávala a rozhodla sudkyňa súdu prvej inštancie Mgr. Kamila Nagyová. O odvolaní dovolateľky proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodol senát odvolacieho súdu zložený z predsedníčky senátu JUDr. Andrei Dudásovej a sudkyň JUDr. Magdalény Krajčovičovej a JUDr. Ľuboslavy Vankovej. Sudkyňa JUDr. Ľuboslava Vanková predtým, ako bola s účinnosťou od 1. júla 2016 preložená na výkon funkcie na odvolací súd, vykonávala svoju funkciu na súde prvej inštancie, avšak v súdnom spore vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 10C/408/2015 nekonala a nerozhodla vo veci. Pokiaľ dovolateľka poukazuje na skutočnosť, že JUDr. Ľuboslava Vanková bola zákonnou sudkyňou v inom spore vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 10C/28/2016, v ktorom vystupujú rovnaké strany a uplatňujú sa v ňom rovnaké nároky, táto námietka je vo vzťahu k prejednáwanej veci bez významu. Keďže ide o iný spor, vedený pod odlišnou spisovou značkou, nie sú naplnené podmienky vyžadované § 49 ods. 2 CSP. Dovolaťka tak nedôvodne tvrdí, že konanie pred odvolacím súdom bolo zaťažené vadou vyplývajúcou z § 420 písm. e) CSP.

18. Dovolaťka vyvodzuje prípustnosť dovolania aj z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Táto vada má spočívať v tom, že spochybnením aktívnej vecnej legítimácie dovolateľky v konaní došlo k porušeniu základných právnych princípov - res iudicata a tiež právnej istoty.

19. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestranom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

20. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné

konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

21. K namietanému porušeniu princípu *res iudicata* sa už dovolací súd vyjadril v predchádzajúcej časti tohto rozsudku. Vo vzťahu k princípu právnej istoty treba zdôrazniť, že k odopretiu výkonu spravodlivosti môže dôjsť aj porušením tohto princípu. Súdny proces musí byť preto jednou zo záruk zákonnosti, v rámci ktorej musí byť zabezpečená právna istota pri aplikácii práva súdom, a to v rozsahu zabezpečujúc om naplnenie spravodlivej ochrany subjektívnych práv strán sporu v zmysle čl. 6 Ústavy Slovenskej republiky, resp. článku 6 Dohovoru o ľudských právach a základných slobôd. Dovolateľka argumentuje, že ak súdy nižších inštancií v tomto konaní spochybnili jej aktívnu vecnú legitímáciu, konali v rozpore s princípom právnej istoty. Dovolací súd ale v postupe odvolacieho súdu (v spojení s postupom súdu prvej inštancie) neidentifikoval žiadne pochybenia, ktoré by znamenali porušenie princípu právnej istoty alebo by zakladali vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP. Nie je pravdou, že by súdy nekriticky prevzali právny názor vyslovený v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/152/2015. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie v bode 26. rozsudku uviedol, že procesný útok dovolateľky bol postavený na tom, že v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 8C/152/2015 jej nebolo súdom dostatočne umožnené preukázať svoju vecnú legitímáciu. Súd prvej inštancie však v konaní vykonal dokazovanie, v rámci ktorého mala dovolateľka možnosť preukázať opodstatnenosť svojho nároku, vrátane aktívnej vecnej legitímácie. Súd prvej inštancie po vyjadrení predbežného právneho posúdenia prejednal spor a vykonal stranami priebežne navrhované dôkazy na pojednávaníach 6. apríla 2018, 25. mája 2018, 24. augusta 2018 a 10. októbra 2018, pričom dospel k záveru, že dovolateľke sa nepodarilo aktívnu vecnú legitímáciu preukázať. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie jasne vyplývajú dôvody, pre ktoré bola žaloba zamietnutá, pričom sa s nimi stotožnil aj odvolací súd. Uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP je preto nedôvodný.

22. Vzhľadom na uvedené dôvody ostalo dovolaciemu súdu iba skonštatovať neopodstatnenosť námietok dovolateľky, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté vadami vyplývajúcimi z § 420 písm. a), d), e) a f) CSP. Podané dovolanie je tak síce prípustné, ale nie je dôvodné, a preto ho podľa § 448 CSP zamietol.

23. Pre úplnosť veci dovolací súd dodáva, že dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci nie je prípustné. Posudzujúc prípustnosť dovolania s ohľadom na splnenie podmienky upravenej v § 422 ods. 1 písm. a) CSP dovolací súd zistil, že žaloba bola podaná na súde prvej inštancie 31. augusta 2015 a výška minimálnej mzdy v roku 2015 bola nariadením vlády Slovenskej republiky č. 297/2014 Z. z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2015 ustanovená na sumu 380 eur za mesiac. Desaťnásobok tejto sumy je 3800 eur. Rozhodnutie odvolacieho súdu sa tak týka peňažného plnenia (2.550,- eur bez príslušenstva) neprekračujúceho výšku desaťnásobku minimálnej mzdy v čase podania žaloby. Prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP je tak vylúčená § 422 ods. 1 písm. a) CSP. Dovolací súd preto nemohol skúmať, či napádaný rozsudok odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). V tomto prípade by tak prichádzalo do úvahy odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. c) CSP.

24. Žalovaný bol v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešný (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol mu nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.